

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA

„DĖL 2019 METŲ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ PROJEKTO IR KRITINĖS PADĖTIES LIETUVOS VIEŠAJAME SEKTORIUJE“

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

atsižvelgdamas į tai, kad valstybės gyvenime ypač svarbų vaidmenį vaidina viešasis sektorius ir jo suteikiamos viešosios švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų, nusikalstamumo kontrolės paslaugos;

atsižvelgdamas į tai, kad pastaruoju laikotarpiu vidutinis darbo užmokestis (VDU) Lietuvoje auga labai sparčiai, po 9-10 proc. per metus;

atsižvelgdamas į tai, kad viešojo sektoriaus atlyginimų augimas pastaruoju metu vis labiau atsilieka nuo vidutinių šalies atlyginimų augimo tempų, todėl atskirose viešojo sektoriaus srityse susiklosto vis gilesnė kritinė padėtis: kvalifikuoti darbuotojai palieka viešąjį sektorių; darbo vietos viešajame sektoriuje nepritraukia jaunų kvalifikuotų specialistų; dėl to viešojo sektoriaus teikiamos paslaugos vis labiau atsilieka nuo Europinių kokybės standartų;

atsižvelgdamas į tai, kad VDU šalyje jau pasivijo ir net viršija vidutinius viešojo sektoriaus atlyginimus, o tai reiškia, kad darbas viešajame sektoriuje darosi vis mažiau patrauklus palyginus su darbu privačiame sektoriuje;

atsižvelgdamas į tai, kad 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto projekte nėra pateikiama sisteminių priemonių, kuriomis būtų sprendžiamos mokytojų, kultūros ir socialinės srities darbuotojų, sveikatos srities darbuotojų, valstybės tarnautojų atlyginimų augimo problemos;

atsižvelgdamas į tai, kad nepaisant ne vieną kartą politikų ir įvairių valdžios institucijų deklaruoto siekio didesniais mokytojų atlyginimais įtvirtinti mokytojų profesijos prestižą, vidutiniai mokytojų atlyginimai 2019 ir 2020 metais taps mažesni už VDU, nors 2009 metais vidutiniai mokytojų atlyginimai buvo 30 proc. didesni nei VDU; tai savo ruožtu lemia, kad dėl infliacijos didėjant kainoms mokytojų perkamoji galia per paskutinius 10 metų yra sumažėjusi 15 proc., tuo tarpu per tą patį laikotarpį vidutinė Lietuvos žmonių perkamoji galia yra išaugusi 25 proc.;

atsižvelgdamas į tai, kad Lietuva turi siekti, jog viešasis sektorius Lietuvoje savo teikiamų paslaugų kokybe ir darbo sąlygomis lygiuotųsi į geriausią pasaulinę patirtį, kuri yra apibendrinta daugelyje Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) atliktų tyrimų; šie EBPO sukaupti duomenys turėtų tapti siekiniu Lietuvai, sprendžiant viešojo sektoriaus plėtros, pertvarkos ir finansavimo iššūkius; pvz., EBPO atlikti tyrimai rodo, kad

EBPO šalyse vidutiniai mokytojų atlyginimai yra vidutiniškai 20 proc. didesni nei tų šalių VDU; tuo tarpu Lietuvoje pagal EBPO duomenis, jie tesiekia tik 91 proc. VDU; gydytojų atlyginimai EBPO šalyse 2,56 karto viršija VDU, tuo tarpu Lietuvoje jie siekia tik 1,5 VDU;

atsižvelgdamas į tai, kad Vyriausybės parengtas įstatymo projektas, nustatantis biudžetinių įstaigų pareiginės algos bazinio dydžio padidinimą 1,71 Eur (iki 134,21 Eur), iš esmės nepadidina realaus viešojo sektoriaus darbuotojų uždarbio; toks simboliškas bazinio dydžio padidinimas netgi įtvirtina tolesnį santykinį realaus biudžetinių įstaigų darbuotojų uždarbio mažėjimą, kadangi neatsižvelgia į prognozuojamą infliaciją; be to, 2018 m. įsigaliojus naujoms kaupiamojo socialinio draudimo mokesstinėms prievolėms kai kuriems darbuotojams uždarbis gali sumažėti ir dėl šios priežasties;

atsižvelgdamas į tai, kad 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto projekto medžiagoje nėra pateikta tiksli informacija apie susiklosčiusią viešojo sektoriaus atskirų sričių atlyginimų situaciją, nėra duomenų apie Vyriausybės planuojamą šių atlygių raidą per artimiausius 3 metus, bei kaip šią raidą įtakos 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto projektas;

atsižvelgdamas į tai, kad nepaisant to, jog Lietuvos ekonomika auga tokiais pačiais tempais, kokiais augo ir 2017 bei 2018 metais, kad ir toliau sparčiai auga VDU, tačiau pateiktame 2019 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte yra numatyta, kad net 48 savivaldybių biudžetų pajamos bus mažesnės nei buvo 2018 metais, tai reiškia, kad savivaldybės turės taupyti viešojo savivaldybių sektoriaus darbuotojų sąskaita;

atsižvelgdamas į tai, kad preliminariais skaičiavimais, norint 2019 metais pradėti realiai spręsti viešojo sektoriaus mažų atlyginimų problemą, siekiant kad Lietuvos viešojo sektoriaus vidutinių atlyginimų atskirose srityse santykis su VDU nuosekliai artėtų prie EBPO šalių vidutinių standartų, 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projektuose viešojo sektoriaus atlyginimų didinimui reikia papildomai skirti ne mažiau kaip 300 mln. eurų lėšų;

atsižvelgdamas į tai, kad 2019 m. sausio 1 d. yra pradedama įgyvendinti 2018 metais Seimo priimtais įstatymais patvirtinta mokesčių reforma, o dėl šios reformos valstybės, savivaldybės ir Sodros biudžetų pajamos 2019 metais sumažės 450 mln. eurų;

siūlo:

1. Vyriausybei nedelsiant pateikti Seimui informaciją apie svarbiausių viešojo sektoriaus sričių (švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų, valstybės tarnybos, teisėsaugos) darbuotojų ilgalaikę ligšiolinę atlyginimų kaitą; nurodyti Seimo Biudžeto ir finansų komitetui parengti tikslų aprašą, kokią informaciją Vyriausybė turėtų pateikti Seimui.
2. Vyriausybei nedelsiant pateikti Seimui informaciją apie svarbiausių viešojo sektoriaus sričių darbuotojų atlyginimų augimo perspektyvas 2019, 2020 ir 2021 metais pagal dabar pateiktą 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto projektą.
3. Vyriausybei nedelsiant pateikti sukaupią EBPO informaciją apie svarbiausių viešojo sektoriaus sričių atlyginimų santykio su vidutiniais EBPO šalių atlyginimais standartus.
4. Seimo Socialinių reikalų bei Biudžeto ir finansų komitetams nedelsiant pateikti Seimui konkrečius pasiūlymus, kurie numatytų, kad iki 2021 metų EBPO standartai būtų įgyvendinti Lietuvoje.
5. Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui, tariantis su Lietuvos savivaldybių asociacija, nedelsiant pateikti Seimui apibendrintą informaciją, kokios viešosios

savivaldybių paslaugos labiausiai nukentės, jeigu 2019 metais savivaldybės turės įgyvendinti Vyriausybės siūlomus sumažintus savivaldybių biudžetus.

6. Vyriausybei nedelsiant parengti ir pateikti Seimui įstatymų projektus, kurie leistų 2019 metais įgyvendinti patvirtintos mokesčių reformos moratoriumą, kas leistų 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetuose numatyti reikalingą 300 mln. eurų sumą tam, kad viešojo sektoriaus atlyginimų problema būtų pradėta spręsti kompleksiskai ir iš esmės.
7. Seimo vadovybei ir Vyriausybei stabdyti 2019 m. valstybės ir savivaldybių biudžeto projektų svarstymą Seime tol, kol Vyriausybė ir atitinkami Seimo komitetai nepateiks Seimui šioje rezoliucijoje įvardintos statistinės informacijos, artimiausiems metams projektuojamų atlyginimų tendencijų ir atitinkamų teisės aktų projektų.

Teikia:

Seimo nariai

Carbičius

Audulius

MYKOLAS

Landbergis

Keičius

MAJJAUSKAS

G. Kordis
A. Keičius